

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO
UNIVERSITY OF JYVÄSKYLÄ

www.jyu.fi/agecare

**Ikääntymisen ja
hoivan tutkimuksen
huippuyksikkö**

**Yhteiskuntatieteiden
ja filosofian laitos
Jyväskylän yliopisto**

23.9.2019

Vanhustyö ja teknologia

Jyväskylän yliopiston vanhustyön
kyselytutkimus 2019:

Katsaus tutkimusaineistoon

Joonas Karhinen

Sakari Taipale

Mia Tammelin

Antti Hämäläinen

Helena Hirvonen

Tomi Oinas

Kyselytutkimuksen tavoite

1. Saada tietoa:
 - a) vanhuspalvelujen työntekijöistä
 - b) vanhuspalvelujen työn luonteesta ja työoloista.
2. Saada ajantasainen kuva teknologisten laitteiden ja palveluiden käytöstä vanhuspalveluissa ja hoivatyössä.
3. Selvittää digiteknologioiden käytön merkityksiä ja yhteyksiä työoloihin ja päivittäisiin työrutiineihin sekä hoivasuhteisiin.
4. Seurata hoivatyön luonnetta ja digitalisoitumista vuosina 2019-2025.

Kohderyhmä ja toteutus

- Päivittäistä hoiva- ja hoitotyötä tekevät sekä muut vanhuspalveluiden tuottamiseen, kehittämiseen tai johtamiseen osallistuvat työntekijät
 - hoitotyötä tekevät; lähiesimiehet; johtajat; fysioterapeutit; sosiaalityöntekijät; muut (esim. projektityöntekijät, ohjaajat, hyvinvointiavustajat)
- Kohderyhmän tavoittaminen SuPerin, Tehyn, JHL:n ja Talentian jäsenrekisterien kautta.
- Verkkokysely ([1ka-verkkokyselyohjelma](#)):
 - Laaja jäsenkysely 2019, jonka kautta rekrytoinnit vastaajapaneeliin (Jyväskylän yliopisto rekisterin ylläpitäjänä).
 - Laajan jäsenkyselyn toistaminen mahdollisesti myöhemmin (2021, 2023 ja/tai 2025).
 - Vastaajapaneelin jäsenille mahdollisesti tarkentavia kyselyitä.
- Kyselyn kielenä suomi ja ruotsi.

Kyselyn toteutus

- Ammattiliitoilta saatiin kattavasti palautetta ja kehittämisehdotuksia kyselomakkeen muotoiluun. Kyselyn verkkoversio laadittiin helmimaaliskuun 2019 aikana.
- Verkkolomaketta testattiin pienellä testivastaajaryhmällä (N=14) maaliskuussa 2019.
- Lopullisessa kyselylomakkeessa oli 62 kysymystä ja 12 sivua. Kyselyyn vastaaminen kesti n. 20 minuuttia.
- Kutsu kyselyyn lähetettiin sähköpostitse ammattiliittojen toimesta otannassa poimituille jäsenille 3. huhtikuuta 2019 ja vastaukset pyydettiin 18. huhtikuuta mennessä. Kyselystä lähetettiin muistutusviesti 15. huhtikuuta ja kysely suljettiin 21. huhtikuuta.
- Kyselyyn saatiin kaikkiaan 6 903 vastausta. Vastaajista 3 758 liittyi vastaajapaneeliin.

KYSELYN ALUSTAVIA HAVAINTOJA

Kyselyn vastausmäärät

Liitto	<i>suom.</i>	<i>ruot.</i>	<i>yhteensä</i>	<i>%-osuus</i>	<i>otoskoko*</i>	<i>vastaus-%</i>
SuPer	3 543	83	3 626	52,5	18 106	20,0
Tehy	2 384	42	2 426	35,1	17 459	13,9
JHL	579	11	590	8,5	4 768	12,4
Talentia	252	9	261	3,8	7 521	3,5
Yhteensä	6 758	145	6 903	100 %	47 854	14,4 %

*Otantojen toteutukset liitoittain:

- Super: kysely lähetettiin satunnaisotannalla joka toiselle 38 000 kohderyhmään kuuluvalla. Lopullinen otoskoko oli 18 106 vastaajaa, joilla oli voimassa oleva sähköpostiosoite.
- Tehy: otanta koostui kahdesta erilaisesta otoksesta: 1) kyselyn kohderyhmään kuuluvat työnantajätiedon perusteella (vastauksia 1 760, otos 7 859) ja 2) lisäksi satunnaisotannalla joka kolmannelle jäsenelle jäsentietorekisteristä (vastauksia 666, otos 9 600). Otoskoko oli lopulta 17 459.
- JHL: kysely lähetettiin joka toiselle 11 000 kohderyhmään kuuluvalla. Lopullinen otoskoko oli 4 768 vastaajaa, joilla oli voimassa oleva sähköpostiosoite.
- Talentia: määriteltiin ammattinimikkeen ja koulutuksen perusteella mahdollisesti kohderyhmään kuuluvat jäsenet (8 390), joille kysely lähetettiin kokonaisotannalla. Puuttuvan tai vanhentuneen sähköpostiosoitteen vuoksi, lopulliseksi otoskooksi muodostui 7 521 vastaajaa.

Vastaajapaneeliin liittyneet ja vastausten laatu

Vastaajapaneeliin liittyneet		Vastausten täyttöaste*	N	%
Liitto	<i>N</i>			
SuPer	2 072	80 – 100 %	5 291	83,0%
Tehy	1 267	50 – 80 %	472	7,4%
JHL	284	0 – 50 %	612	9,6%
Talentia	135			
Yhteensä	3 758	Yhteensä	6 375**	100%

*kyselyn kysymyksiin vastaaminen (%)
 **karsittu kohderyhmään kuulumattomat vastaajat tai muuten kieltäytyneet (=528 kpl)

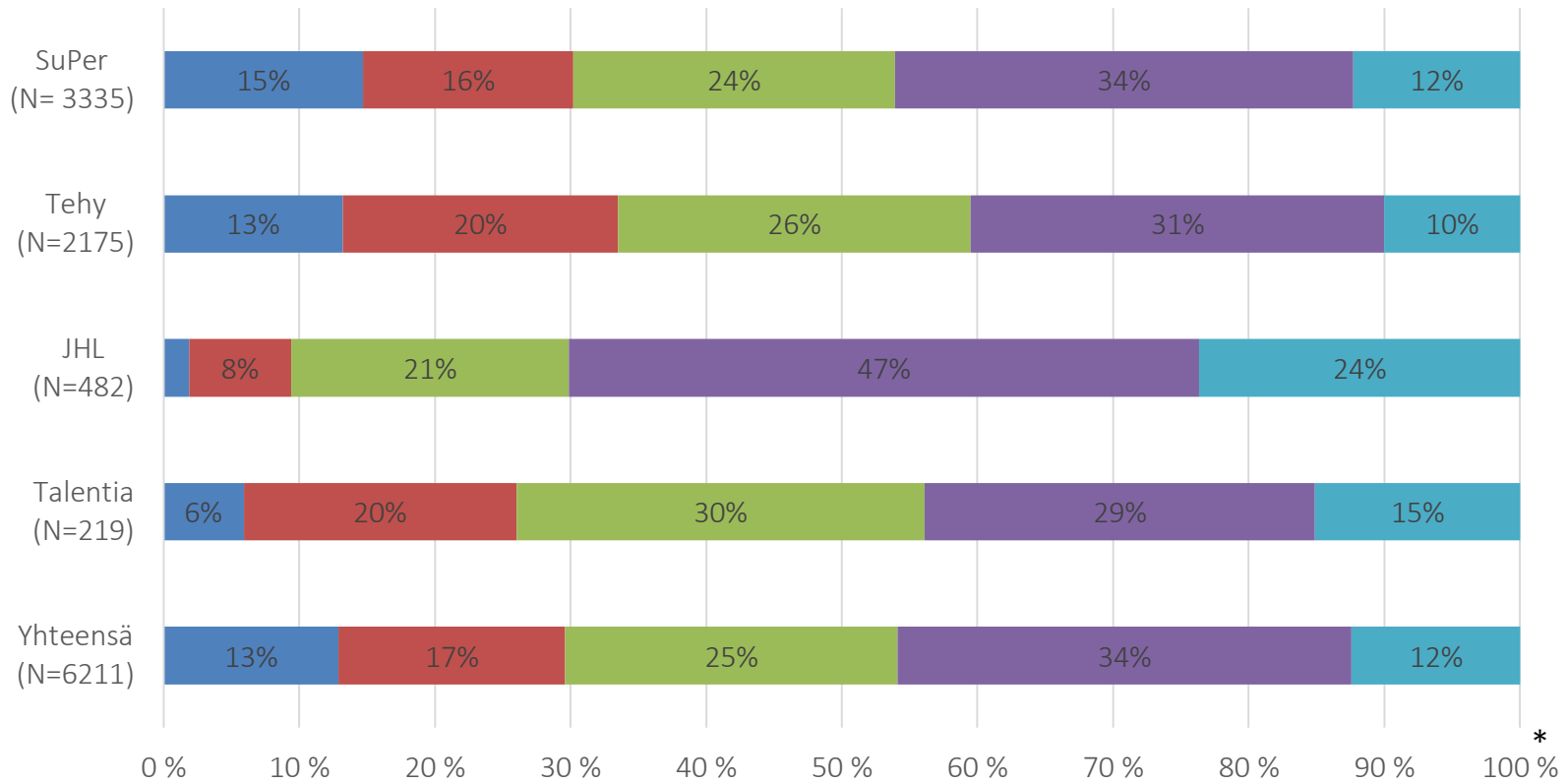
Huomioita kyselyaineistosta

- Kussakin ammattiliitossa kyselyn kohderyhmään kuuluvien määrä vaihtelee, jonka vuoksi otannat toteutettiin eri tavoin eri liittojen osalta.
- Kyselyn otoskoot asetettiin suuriksi, jotta kyselyyn saadaan mahdollisimman paljon vastauksia eri liitoilta ja eri ammattien edustajilta sekä rekrytoitua riittävästi paneelivastaajia jatkokyselyihin.
- Otoksissa on myös ns. ylipeittoa eli kysely on kohdistunut jäsenrekisterien kautta kohderyhmään kuulumattomille. Tämä alensi vastausprosenttia.
- Kyselyaineiston 6 903 vastauksesta karsittiin kohderyhmään kuulumattomat tai muuten kieltäytyneet vastaajat (528 kpl), jolloin aineiston lopullinen koko on 6 375 vastausta. Näistä 5 291:ssä on vastattu kyselyyn vähintään 80%.
- Vastauksia saatiin liitoittain odotetun mukaisesti (mm. SuPerista lukumäärällisesti eniten vastaajia).

Ikäjakaumat

Ikäryhmät liitoittain

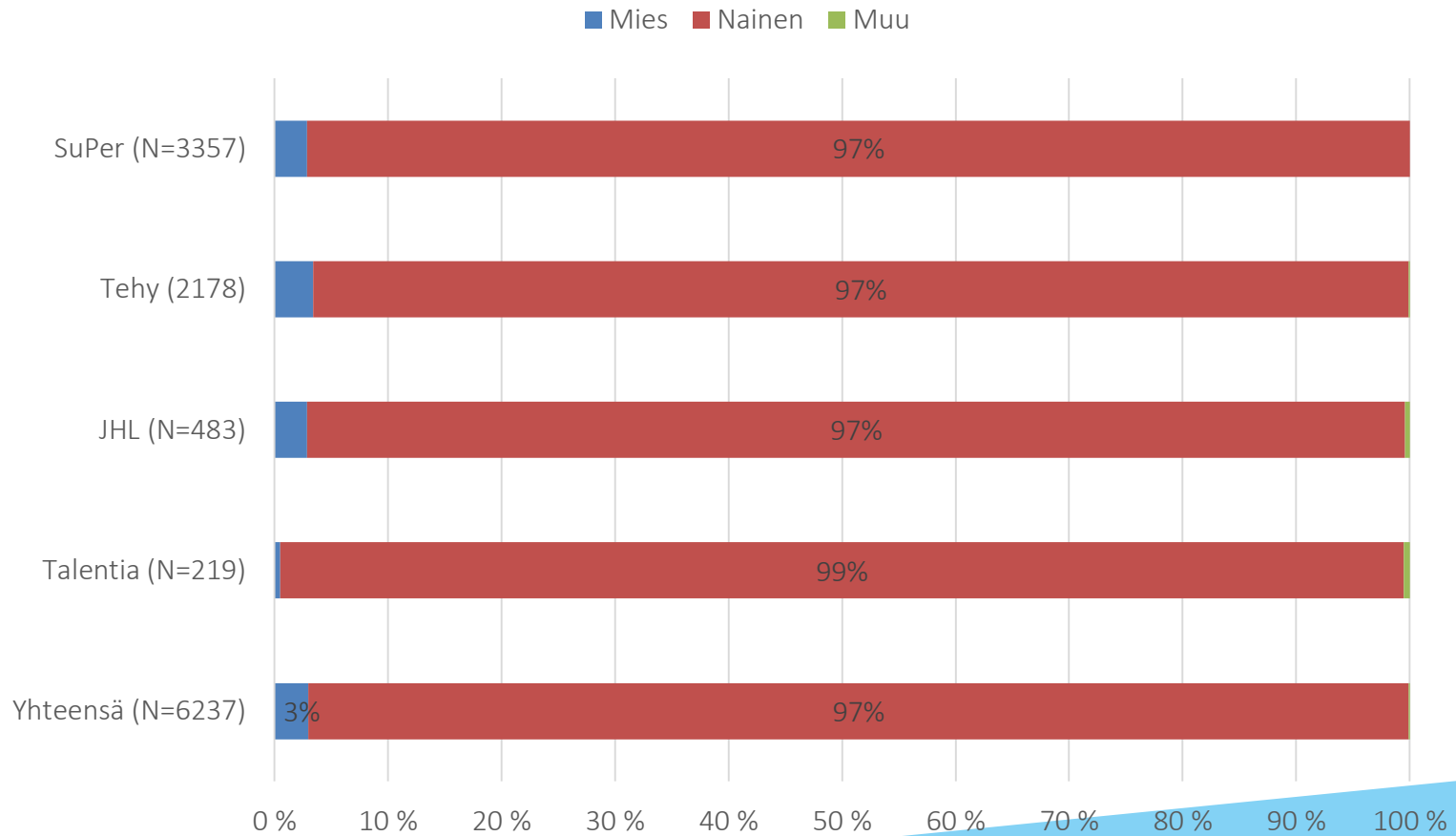
■ 18-29 ■ 30-39 ■ 40-49 ■ 50-59 ■ 60-

*huom. prosentit ovat esitetyissä graafeissa pyöristettyjä

Sukupuolijakauma

Sukupuolijakauma liitoittain

Toimipaikka

Millä nimellä kutsutaan sitä toimipaikkaa, jossa pääasiassa työskentelet?

Toimipaikka*	%	N
Tehostettu palveluasuminen**	48,2	2 885
Kotihoito	23,4	1 398
Laitoshoito***	12,2	729
Palveluasuminen	6,7	400
Muut (mm. sosiaalihuollon avopalvelut, palvelukeskus, asiakas- ja palveluohjaus, kuntoutus- ja arviointi, kotisairaala)	9,5	571
Yhteensä	100%	5 983

*Tarkemmin toimipaikkaluokittelusta esim. THL:n sivuilta: <https://thl.fi/fi/tilastot-ja-data/tilastot-aiheittain/ikaantyneet/sosiaalihuollon-laitos-ja-asumispalvelut>

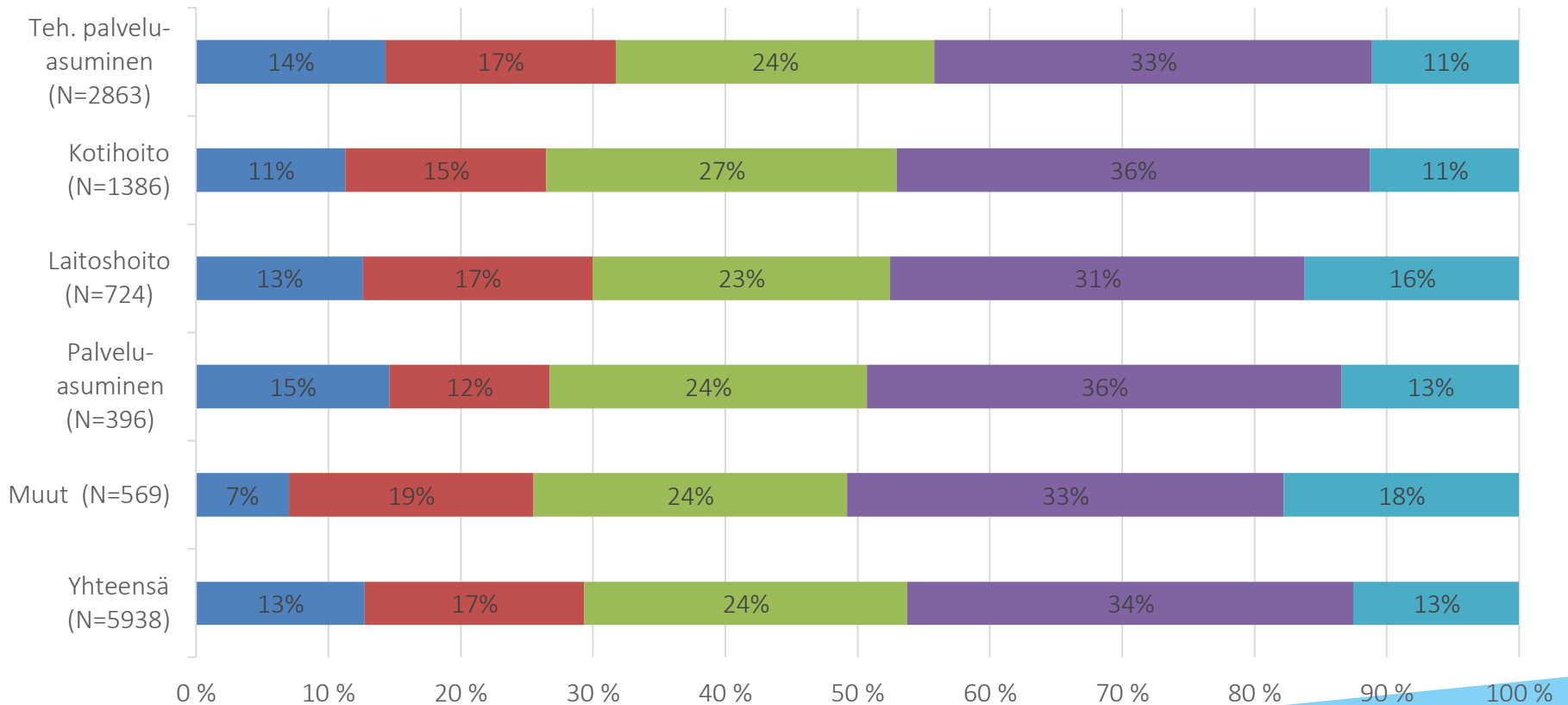
** Mukaan lukien hoito- ja hoivakodit.

*** Sisältää terveyskeskusten ja sairaalan vuodeosastot sekä vanhainkodit.

Ikäjakamat toimipaikoittain

Ikäryhmät toimipaikoittain

■ 18-29 ■ 30-39 ■ 40-49 ■ 50-59 ■ 60-

Siviilisääty ja lapset

Samassa kotitaloudessa asuvien alle 18-vuotiaiden lasten määrä

Määrä	%	N
Ei lapsia	60,8	3 617
Yksi	16,6	987
Kaksi	14,5	861
Kolme	6,2	371
Neljä tai enemmän	1,9	112
Yhteensä	100%	5 948

Avioliitossa tai parisuhteessa*

	%	N
Kyllä	74,9	4 591
Ei	25,1	1 539
Yhteensä	100%	6 130

* Kyllä = Avioliitto, avoliitto tai rekisteröity parisuhde

* Ei = Naimaton, eronnut, leski

Havaintoja

- Vastaajien ikä- ja sukupuolijakaumat ovat odotetun mukaisia.
- Liittojen jäsentietojen perusteella tähän kyselyyn ovat vastanneet enemmän liittojen jäsenistön vanhimmat ikäryhmät. Vastaajien suurimmat ryhmät ovat 40–49 ja 50–59 -vuotiaat, jotka muodostavat yli puolet vastaajista. Ikäjakaumat ovat vastaavanlaisia myös toimipaikoittain tarkasteltaessa.
- Huomattava, että kyselyn kohderyhmästä ei ole tiedossa tarkkoja ikä- ja sukupuolijakaumia, joten vastaajien edustavuutta ei voida täysin luotettavasti arvioida. Arvioimme edustavuutta saatavilla olevien liittojen jäsenrekisteritietojen perusteella, mutta jäsenistöstä kaikki eivät työskentele vanhuspalveluissa.
- Miesvastaajia on kyselyssä 3% (N = 187).
- Noin 75% vastaajista on avioliitossa tai parisuhteessa. Vastaajista 61% ei asu samassa kotitaloudessa alle 18-vuotiaiden lasten kanssa.
- Vastaajista noin puolet (48%) ilmoittaa työskentelevänsä tehostetussa palveluasumisessa ja vajaa neljännes (23 %) kotihoidossa. Laitoshoidossa työskentelee reilu kymmenes (12 %) vastaajista.

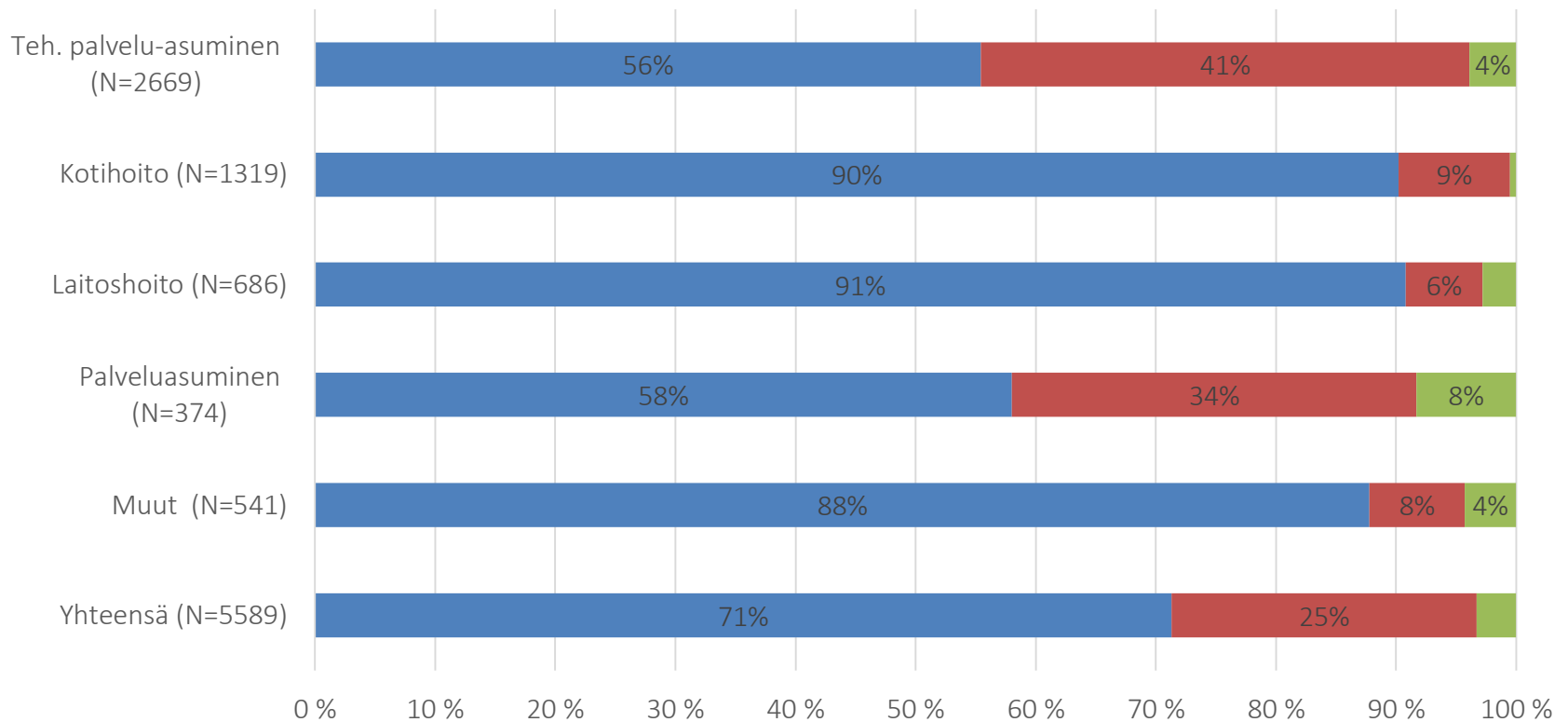
Ammattinimekkeet ja koulutus

Ammattinimeke (viisi yleisintä vastausta)	%	N	Koulutusaste	%	N
Lähihoitaja, perushoitaja, kuntohoitaja, kodinhoitaja	63,4	3 865	Peruskoulu	2,2	134
Sairaanhoitaja, terveydenhoitaja	16,6	1 013	Ammattikoulu / lukio	50,6	3 081
Hoitaja	5,3	323	Ammatillinen opisto	24,3	1 477
Palveluesimies, osastonhoitaja, vastaava hoitaja tms. lähiesimies	3,6	221	Amk tai alempi korkeakoulu	19,3	1 178
Fysioterapeutti	2,9	175	Ylempi Korkeakoulu	3,6	220
<i>Muut (mm. sosiaalityöntekijät, erilaiset ohjaajat, avustajat)</i>	8,1	496			
Yhteensä	100%	6 093	Yhteensä	100%	6 090

Työnantaja

Työnantajasektori

■ Julkinen ■ Yksityinen ■ Kolmas

Työskentelyalue

Työskenteletkö (valinnut yhden tai useamman):

Toimipaikka	<i>Pääkaupunki- seudulla</i>	<i>Muulla kaupunki- tai taajama-alueella</i>	<i>Maaseudulla tai haja- asutusalueella</i>
Teh. palvelu-asuminen (N=2 880)	8,6%	67,1%	25,7%
Kotihoito (N=1 394)	12,1%	63,6%	32,3%
Laitoshiito (N=724)	14,8%	63,1%	23,3%
Palveluasuminen (N=399)	16,8%	61,7%	22,1%
Muut (N=570)	17,4%	67,2%	20,9%
Yhteensä (N=5 967)	11,6%	65,4%	26,2%

Työkokemus

Kuinka kauan olet työskennellyt vanhustyön alalla?

Työvuodet*	%	N
alle vuoden	3,1	191
1-4 vuotta	18,6	1 133
5-9 vuotta	21,6	1 315
10-19 vuotta	28,9	1 760
20-29 vuotta	16,3	995
vähintään 30 vuotta	11,4	693
Yhteensä	100%	6 087

*Keskiarvo 13 vuotta

Havaintoja

- Suurin ammattinimikeryhmä (yli 60%) on odotetusti lähihoitajat ym. toisen asteen hoitajakoulutuksen saaneet. Toiseksi suuri ammattinimikeryhmä on sairaan- ja terveydenhoitajat (17%).
- Suurin osa vastaajista (71 %) työskentelee julkisella sektorilla, noin neljännes (25 %) yksityisellä ja 4 % kolmannella sektorilla.
 - Toimipaikoittain tarkasteltuna 90 % kotihoidon ja laitoshoidon työntekijöistä työskentelee julkisella sektorilla.
 - Tehostetussa palveluasumisessa ja tavallisessa palveluasumisessa osuudet ovat tasaisempia, kuitenkin yli puolet työskentelee julkisella sektorilla.
- Pääosa vastaajista kertoo työskentelevänsä kaupunki- tai taajama-alueella (65%), maaseutu- ja haja-asutusalueella työskentelee noin neljännes (26%) vastaajista.
- Vastaajilla on keskimäärin 13 vuoden työkokemus ja hieman yli puolet (57%) on työskennellyt yli kymmenen vuotta vanhustyön alalla.

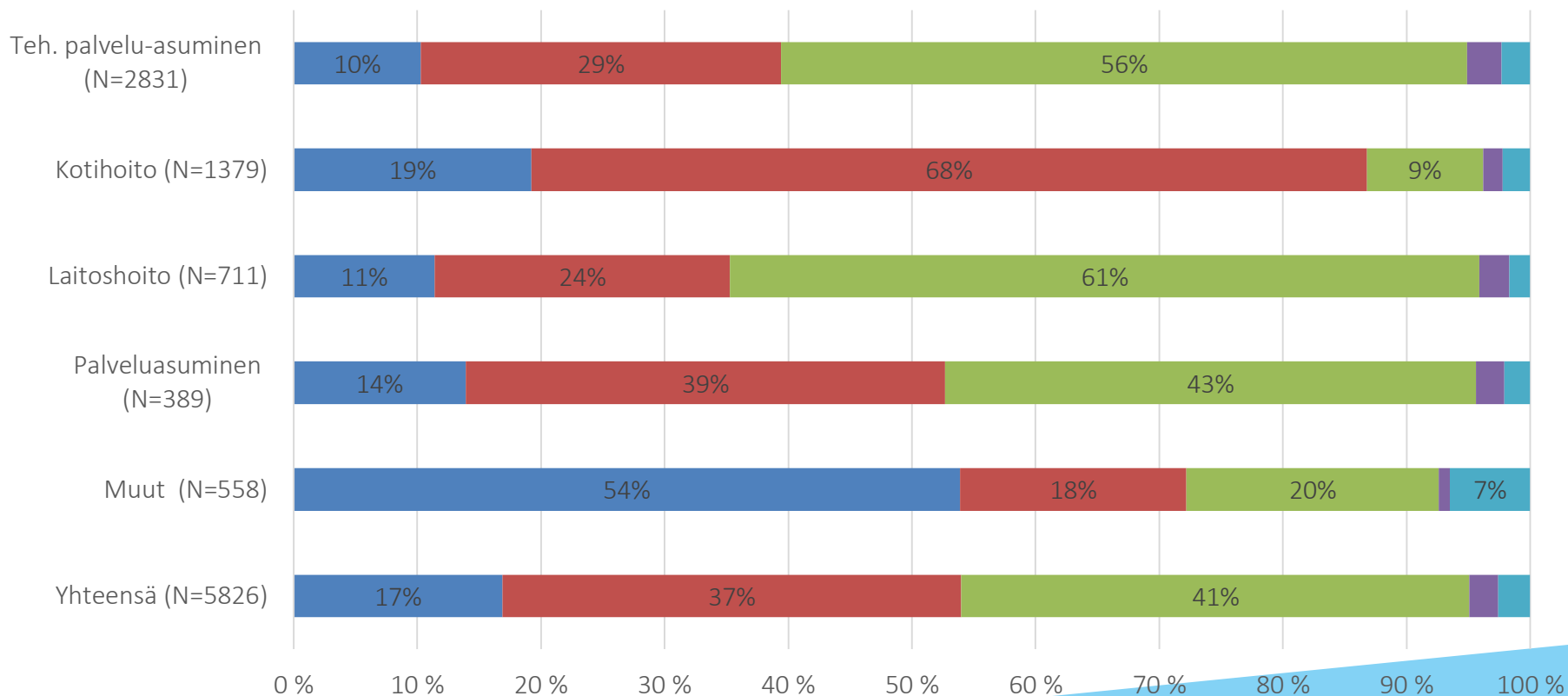
Tietoja työsuhteesta

Toimipaikka	<i>Määräaikainen (=kyllä)</i>		<i>Vuokratyöntekijänä työskentelevät (yhteensä)</i>	
	<i>%</i>	<i>n</i>	<i>%</i>	<i>n</i>
Teh. palvelu-asuminen	13,0	371 (N=2 855)	2,6	155 (N=6 067)
Kotihoito	11,6	161 (N=1 385)		
Laitoshoito	14,4	104 (N=721)		
Palveluasuminen	14,1	56 (N=397)		
Muut	12,7	72 (N=566)		
Yhteensä	12,9	764 (N=5 924)		

Työaika

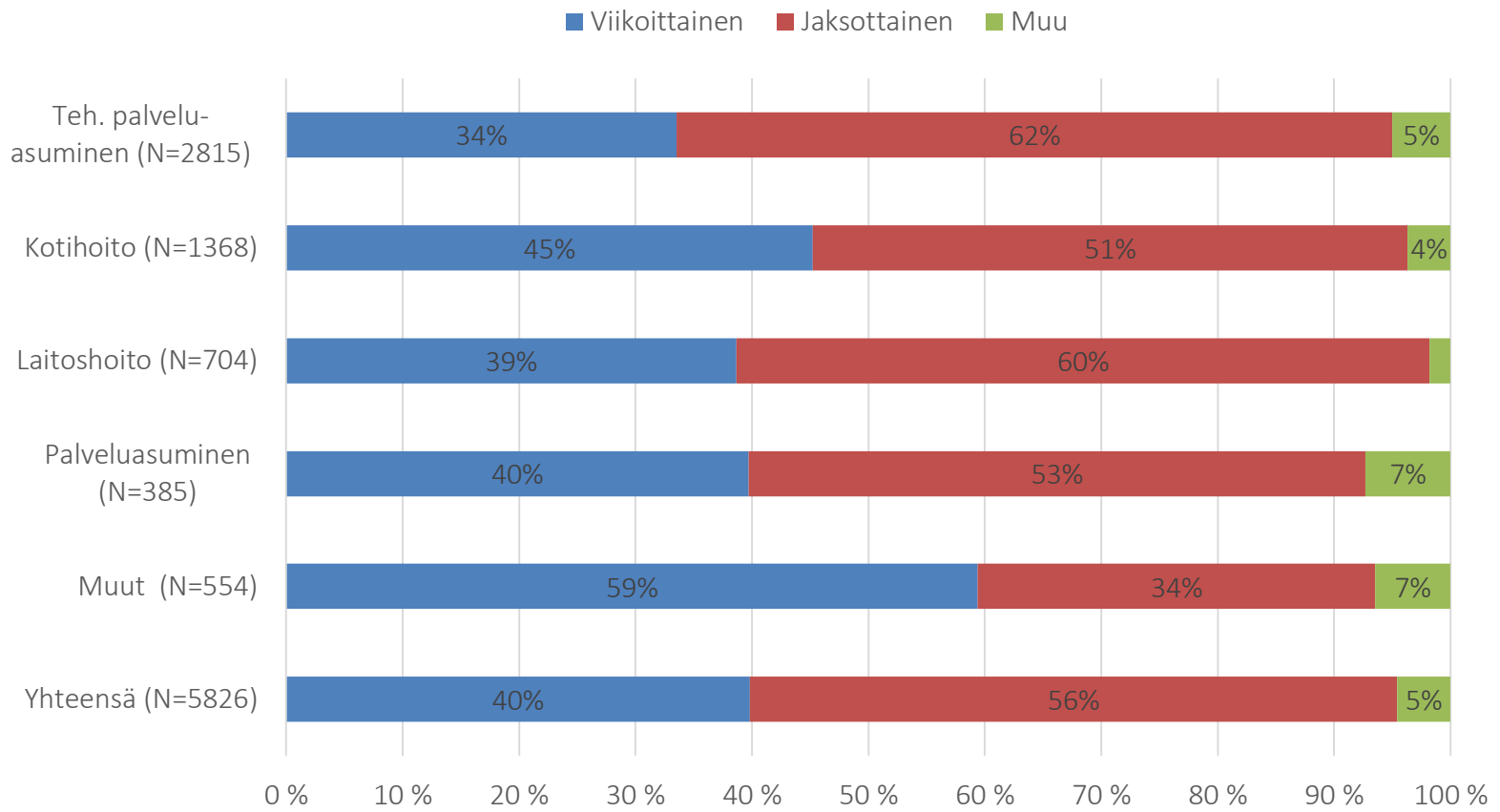
Millainen työaika sinulla on?

■ Päivätyö
 ■ Kaksivuorotyö
 ■ Kolmivuorotyö
 ■ Säännöllinen ilta- tai yötyö
 ■ Muu työaikamuoto

Työajan pituuden määrittely

Työajan pituuden määrittely työsopimuksessa

Esimiesasemassa olevat

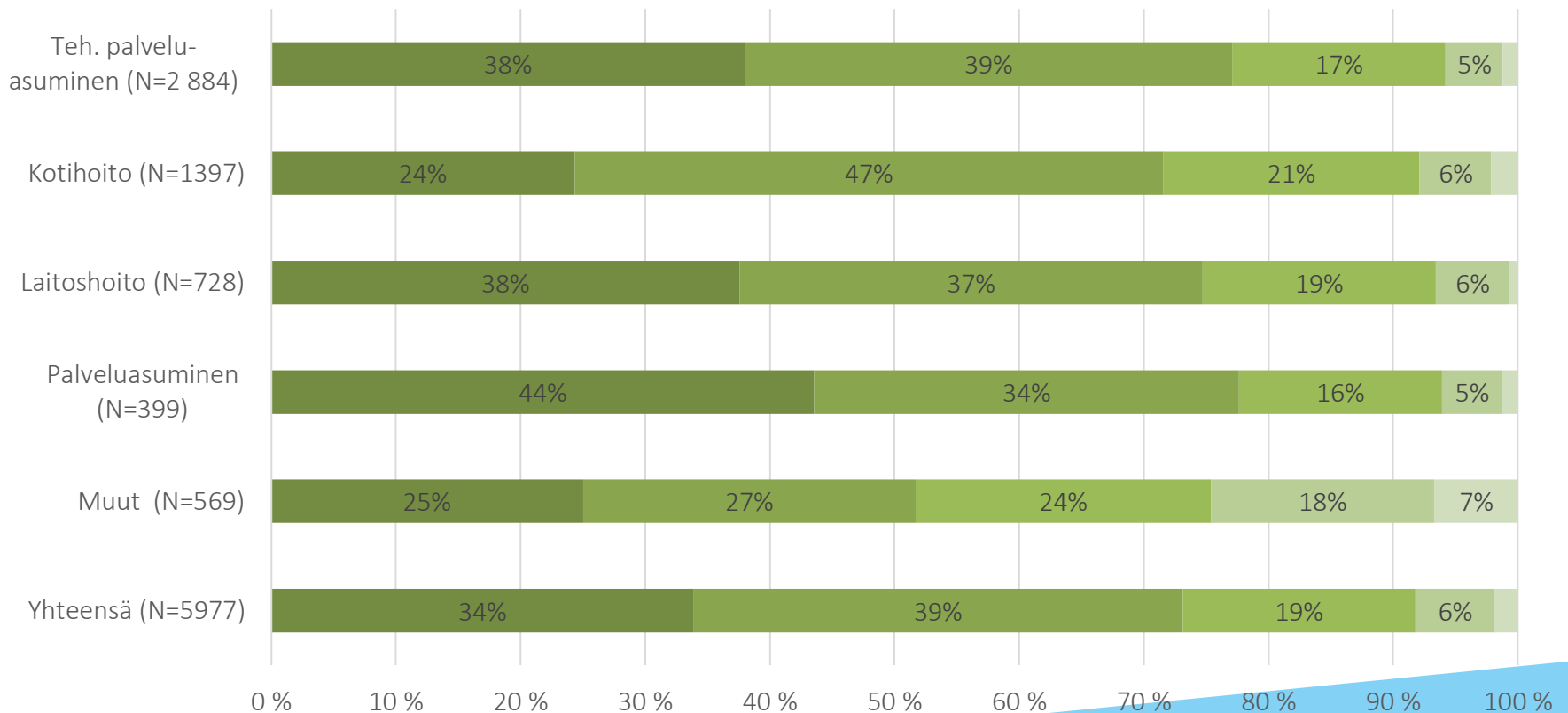
Toimipaikka	<i>Oletko esimiesasemassa?*</i> (=kyllä)	
	<i>%</i>	<i>n</i>
Teh. palveluasuminen	9,1	255 (N=2 803)
Kotihoito	6,8	93 (N=1 359)
Laitoshoito	5,6	40 (N=708)
Palveluasuminen	9,2	36 (N=391)
Muut	11,6	64 (N=550)
Yhteensä	8,4	488 (N=5 811)

*Oletko esimiesasemassa eli onko sinulla työssäsi alaisia tai kuuluuko tehtäviisi ohjata muiden tekemää työtä?

Asiakastyö

Kuinka suuren osan työajastasi käytät välittömään asiakastyöhön vanhusten parissa?

■ Kaiken tai lähes kaiken työajan
 ■ Noin $\frac{3}{4}$ työajasta
 ■ Noin puolet työajasta
 ■ Noin $\frac{1}{4}$ tai vähemmän työajasta
 ■ En lainkaan

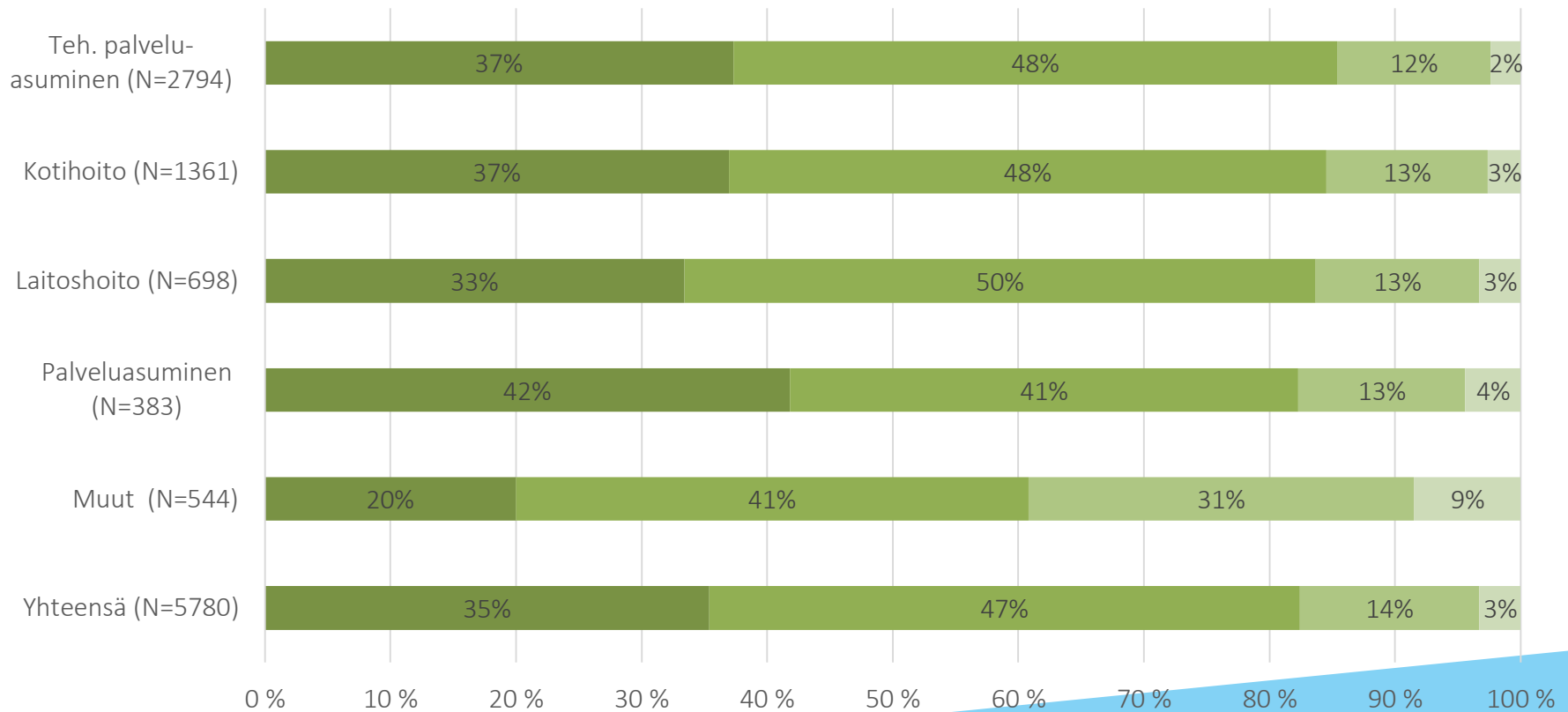
Havaintoja

- Määräaikaisissa työsuhteissa työskentelee reilu kymmenys (13 %) vastaajista, ja osuudet ovat lähes saman suuruisia toimipaikoittain. Vuokratyöntekijöinä työskenteleviä on vähän (3% vastaajista).
- Suurin osa vastaajista tekee kaksi- tai kolmivuorotyötä (37 % ja 41 %). Kolmivuorotyötä tehdään etenkin tehostetussa palveluasumisessa (56 %) ja laitoshoidossa (61 %), kaksivuorotyötä taas kotihoidossa (68 %).
- Yli puolella vastaajista on määritelty työsopimuksessa jaksottainen työaika. Työajan muut –kategoria sisältää esim. kokonaistyöajan, nollatunti- / runkosopimus –määrittelyt tai tarvittaessa töihin kutsuttavat. Näiden osuudet olivat aineistossa vähäisiä.
- Esimiesasemassa kertoo olevansa vajaa kymmenys (8 %) vastaajista.
- Välitöntä asiakastyötä tekee vähintään 3/4 työajasta kaikissa toimipaikkaryhmissä 73% vastaajista: näin etenkin tehostetussa palveluasumisessa, laitoshoidossa ja tavallisessa palveluasumisessa.
 - Kotihoidossa ilmoitetaan muita ryhmiä enemmän, että välittömään asiakastyöhön käytetään noin ¾ osaa tai puolet työajasta.
 - Muut-kategoria sisältää toimipaikka- ja ammattiryhmiä, joissa tehdään vähemmän välitöntä asiakastyötä.

Kiireen kokemus

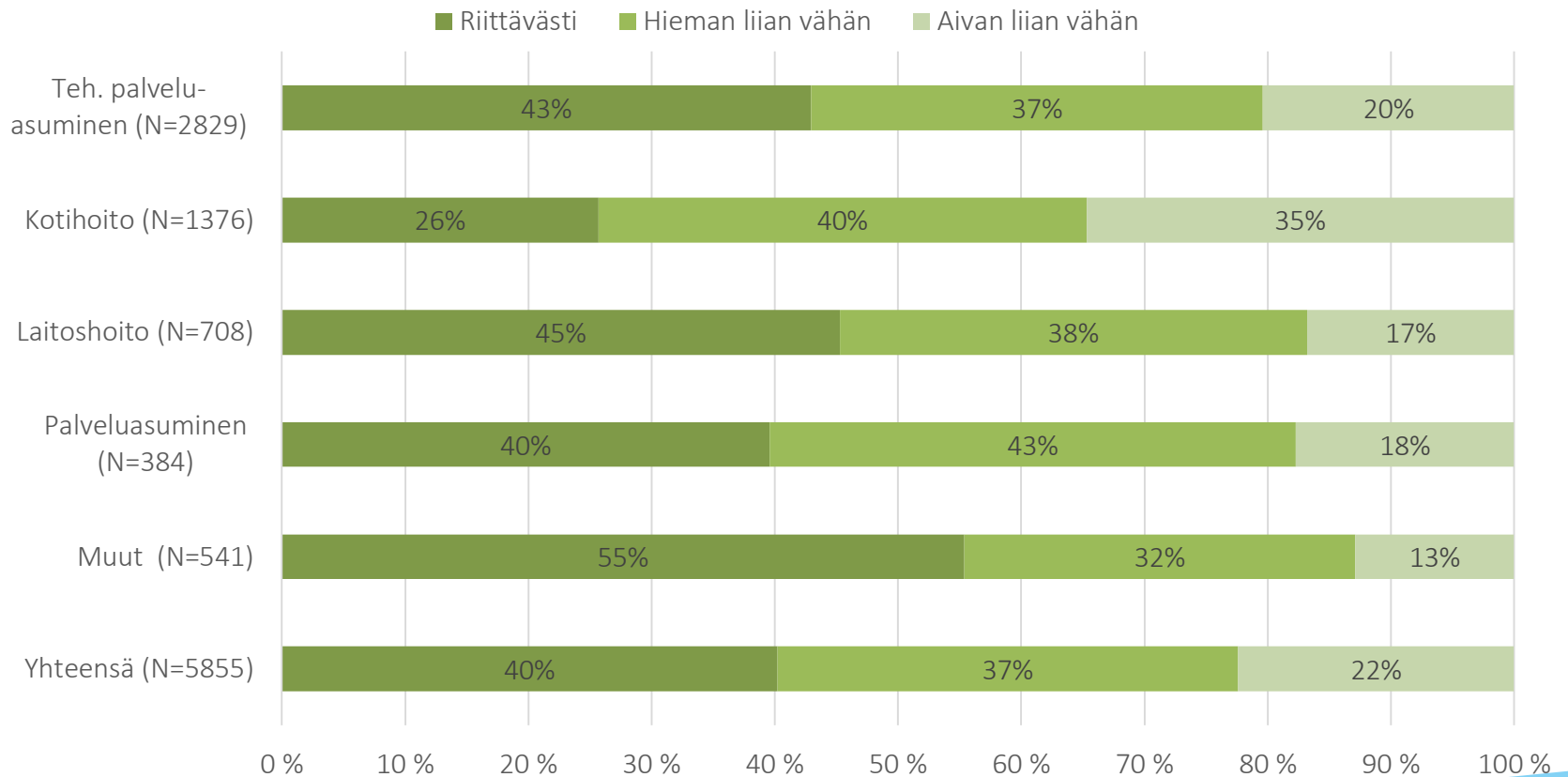
En ehdi tehdä töitä niin hyvin ja huolellisesti kuin haluaisin

■ Pitää täysin paikkansa
 ■ Pitää jokseenkin paikkansa
 ■ Ei juurikaan pidä paikkaansa
 ■ Ei pidä lainkaan paikkansa

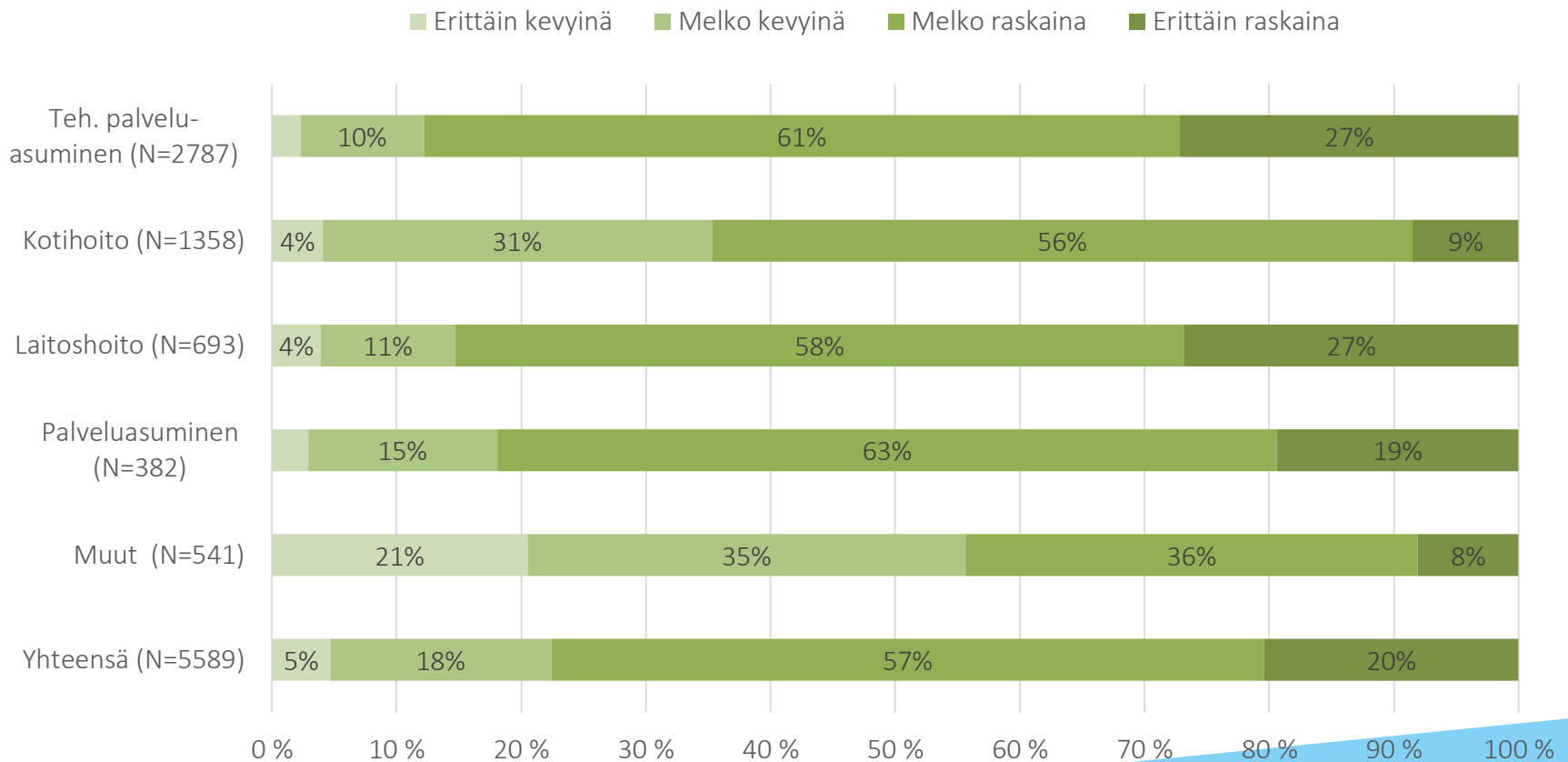
Kiireen kokemus

Minkä verran voit yleensä pitää työssäsi taukoja?

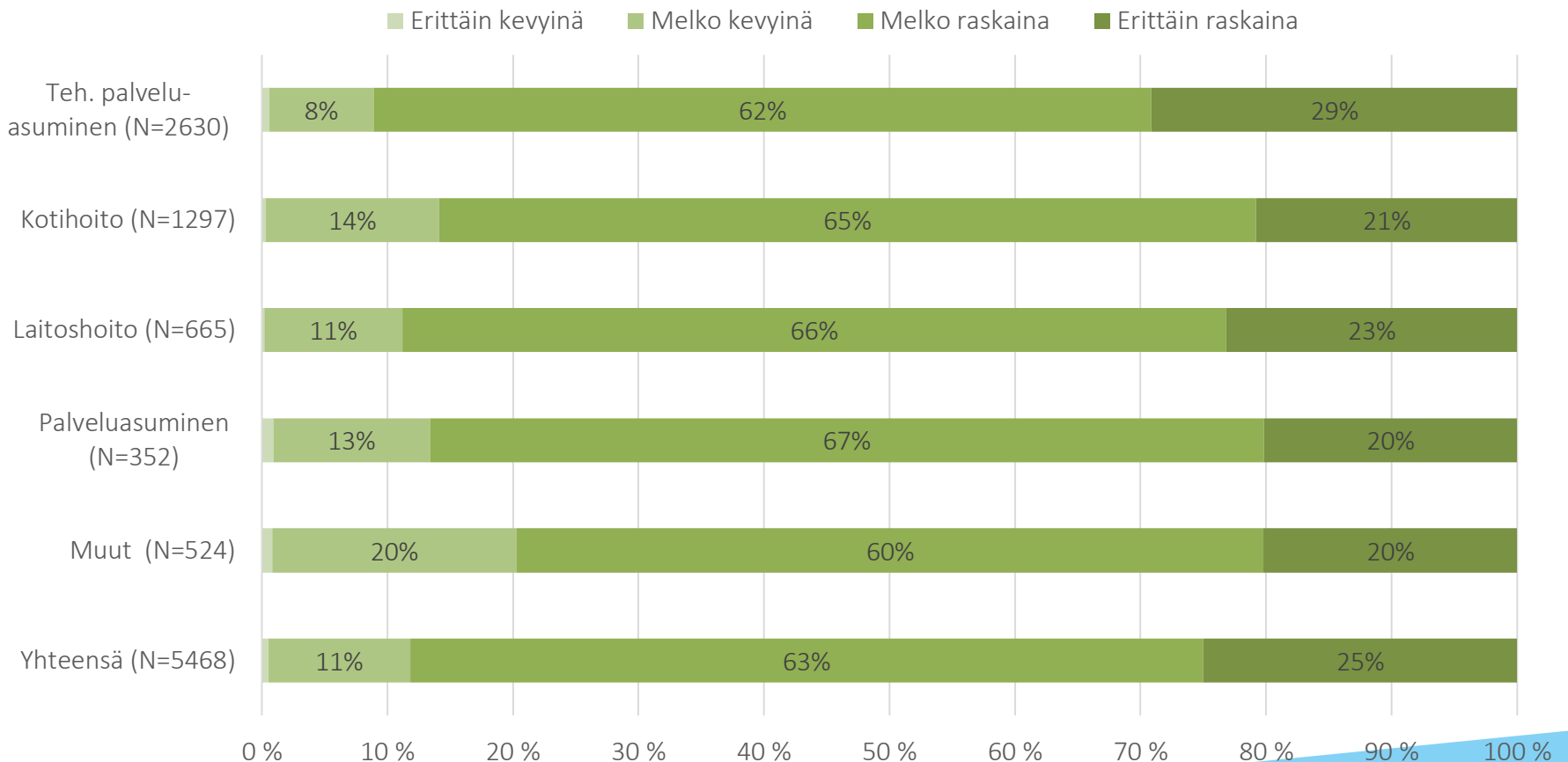
Työn fyysinen kuormittavuus

Pidätkö nykyisiä työtehtäviäsi kuinka kevyinä tai raskaina?
Ruumiillisesti:

Työn henkinen kuormittavuus

Pidätkö nykyisiä työtehtäviäsi kuinka kevyinä tai raskaina?
Henkisesti:

Työhyvinvointi ja terveys

**Onko työhyvinvointisi / terveydentilasi mielestäsi nykyisin:
Asteikko: 1=erittäin huono – 10 =erittäin hyvä**

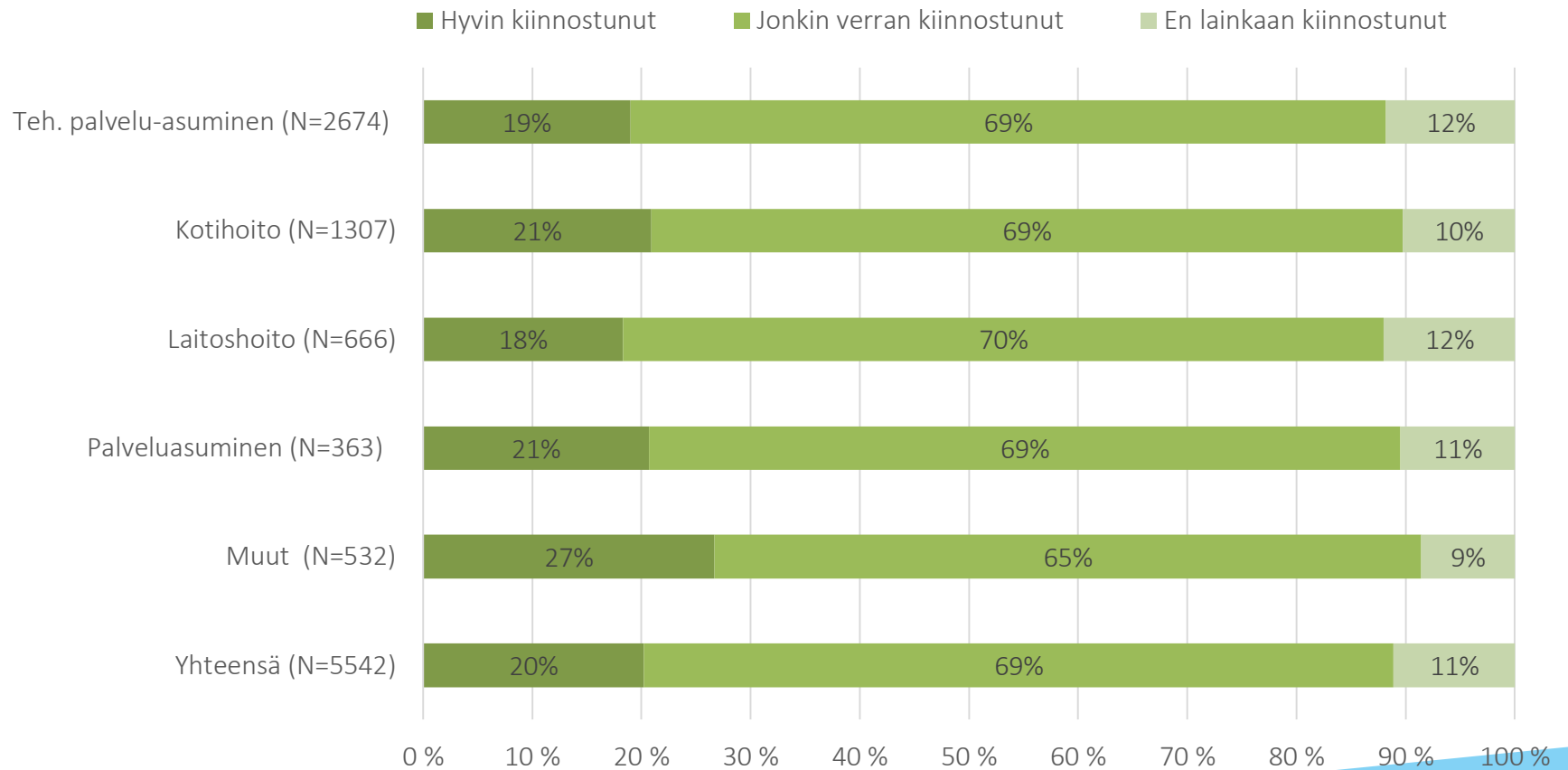
Toimipaikka	<i>Työhyvinvointi</i>		<i>Terveydentila</i>	
	<i>keskiarvo</i>	<i>N</i>	<i>keskiarvo</i>	<i>N</i>
Teh. palvelu- asuminen	5,7	2 651	6,0	2 633
Kotihoito	5,7	1 317	6,1	1 312
Laitoshoito	5,9	654	6,1	647
Palveluasuminen	5,8	358	6,1	357
Muut	6,3	514	6,5	508
Yhteensä	5,8	5 494	6,1	5 457

Havaintoja

- Suuri osa vastaajista eri toimipaikoissa raportoi kiirekokemuksista eli eivät ehdi tehdä työtä niin hyvin kuin haluaisivat tai eivät ehdi pitää riittävästi taukoja (etenkin kotihoidossa työskentelevät).
- Enemmän hoitotyötä sisältävissä toimipaikkaryhmissä työn raportoidaan olevan ruumiillisesti ja henkisesti raskaampaa kuin muualla.
- Työhyvinvoinnin arvioidaan saavan keskimäärin arvon 5,8 (asteikolla 1=erittäin huono....10=erittäin hyvä). Vastaavasti terveydentilan koetaan keskimäärin vastaavan arvoa 6,1.
- Merkittävä osa vastaajista (45 %) on valinnut työhyvinvoinnin tai terveydentilan arvioinnissa arvon 5.

Teknologian käyttö

Kuinka kiinnostunut olet teknologiasta ja sen kehityksestä?

Tietokoneet ja puhelimet työssä

Käytätkö työssäsi (valinnut vaihtoehdoista):

Toimipaikka	Pöytätietokoneetta	Kannettavaa tietokonetta	Tablettia	Älypuhelinta (internetyhteys)	Muuta matkapuhelinta
Teh. palveluasuminen (N=2 765)	78,8%	39,9%	8,9%	52,2%	38,0%
Kotihoito (N=1 353)	83,9%	19,7%	8,0%	94,6%	10,2%
Laitoshoido (N=691)	93,8%	41,5%	12,9%	38,8%	46,7%
Palveluasuminen (N=377)	81,7%	33,2%	10,6%	52,0%	39,5%
Muut (N=533)	79,5%	49,0%	14,6%	68,3%	31,1%
Yhteensä (N=5 719)	82,1%	35,7%	9,8%	62,1%	31,9%

*Kiinteää lankapuhelinta käyttää työssään 4,5 % vastaajista.
Laitoshoidossa osuus suurin, 12,6% vastaajista valinnut.

Digitaalisten sovellusten ja teknologioiden käyttö työssä

Käytätkö työssäsi seuraavia digitaalisia sovelluksia tai välineitä (valinnut vaihtoehdoista):

Toimipaikka	Sähköposti	Työaika-järjestelmä	Asiakas-/potilas-tietojärjestelmä	Toiminnanohjaus-järjestelmä	Etäyhteys (esim. Skype)	Pikaviestintä (esim. WhatsApp)
Teh. palveluasuminen (N=2 755)	85,8%	34,5%	84,4%	22,2%	13,6%	18,2%
Kotihoito (N=1 349)	94,4%	36,2%	93,8%	50,4%	25,0%	23,9%
Laitoshoito (N=691)	93,3%	38,4%	94,9%	6,8%	16,4%	12,6%
Palveluasuminen (N=375)	82,9%	28,8%	78,7%	19,7%	14,9%	13,9%
Muut (N=528)	97,3%	35,6%	86,9%	9,8%	43,4%	26,5%
Yhteensä (N=5 698)	89,6%	35,1%	87,8%	25,7%	19,5%	19,4%

Digitaalisten sovellusten ja teknologioiden käyttö työssä

Käytätkö työssäsi seuraavia teknologiaratkaisuja (valinnut vaihtoehdoista):

Toimipaikka	Turvapuhelin-järjestelmä	Etähoidon/-hoivan mahdollistava laitteisto	Hyvinvointi- tai turvaranneke	Liike-tunnistimet	Hoitajakutsu-järjestelmä	Kulunvalvonta-järjestelmä asiakkaille
Teh. palveluasuminen (N=2 643)	38,9%	0,4%	60,3%	26,5%	37,4%	22,8%
Kotihoito (N=1 249)	86,3%	15,1%	66,5%	18,7%	7,1%	26,1%
Laitoshoito (N=618)	21,0%	1,1%	32,8%	16,0%	52,1%	21,0%
Palveluasuminen (N=359)	52,1%	0,6%	62,4%	27,0%	45,4%	20,6%
Muut (N=356)	34,6%	5,3%	37,1%	15,7%	24,7%	18,8%
Yhteensä (N=5 225)	48,7%	4,3%	57,1%	22,7%	31,6%	23,0%

Digitaalisten sovellusten ja teknologioiden käyttö työssä

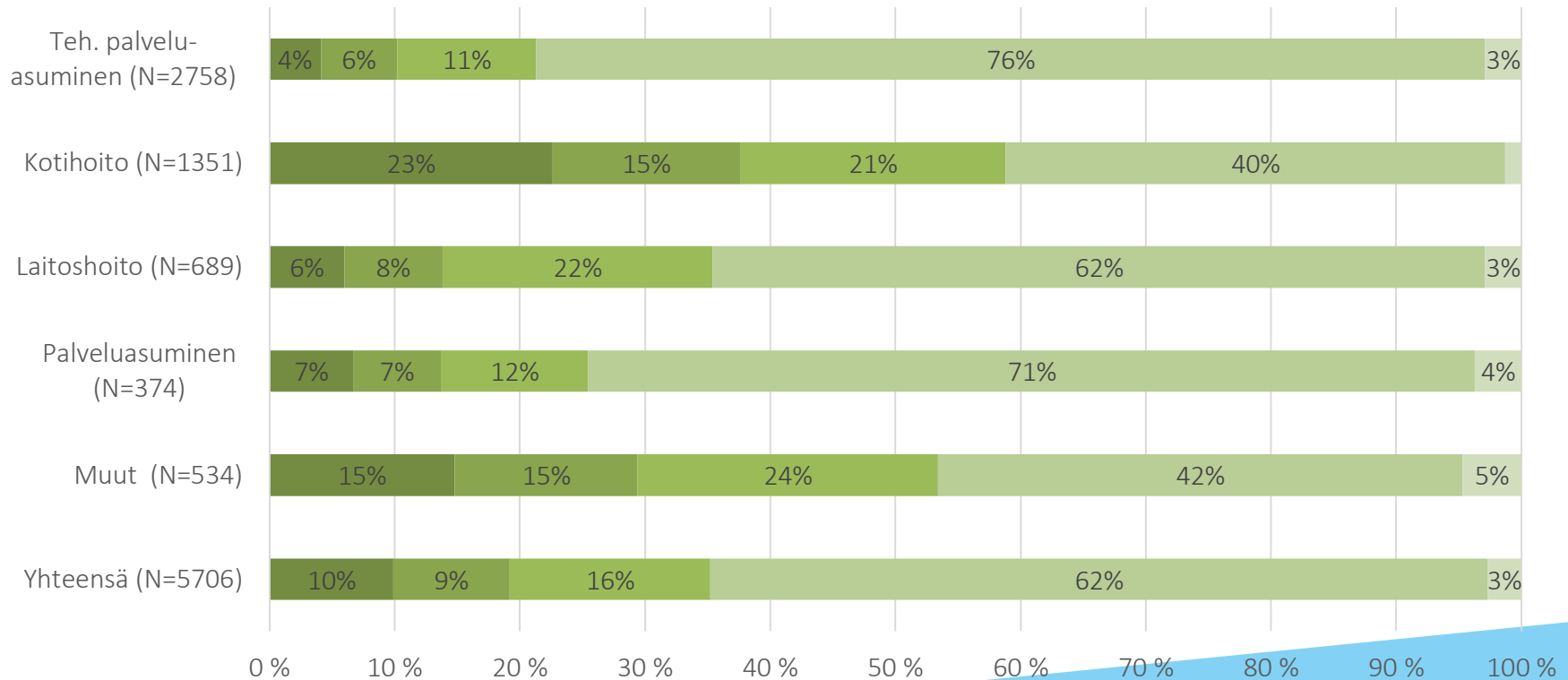
Käytätkö työssäsi seuraavia teknologiaratkaisuja (valinnut vaihtoehdoista):

Toimipaikka	Muistuttava lääkeannostelija	Ateria-automaatti	Sähköistetty henkilönostolaite	Kuntoutusteknologia	Sosiaalinen robotti (esim. Paro)	Viihdelaitteet (esim. karaoke- / videopelit)
Teh. palveluasuminen (N=2 643)	0,7%	0,2%	70,9%	5,1%	0,9%	14,0%
Kotihoito (N=1 249)	22,1%	17,5%	44,4%	5,5%	0,5%	1,5%
Laitoshoito (N=618)	1,3%	0,8%	71,5%	13,6%	0,8%	7,1%
Palveluasuminen (N= 359)	1,9%	0,6%	58,2%	4,7%	0,8%	13,1%
Muut (N=356)	6,2%	2,8%	42,7%	14,3%	2,0%	18,0%
Yhteensä (N=5 225)	6,4%	4,6%	61,9%	6,8%	0,9%	10,4%

Teknologian käyttö

Kuinka suuren osan työajastasi käytät digitaalisia sovelluksia tai tietotekniikkaan perustuvia laitteita

- Kaiken tai lähes kaiken työajan
- Noin puolet työajasta
- En lainkaan
- Noin ¾ työajasta
- Noin ¼ tai vähemmän työajasta

Havainnot

- Kiinnostus teknologiaa kohtaan melko korkeaa vastaajien joukossa. Viidennes (20%) on hyvin kiinnostunut teknologiasta yleisesti.
- Erilaiset digitaaliset järjestelmät ja teknologiset välineet ovat laajalti käytössä eri toimipaikoissa. Tavanomainen sähköposti on hyvin yleinen työväline suurimmalla osalla vastaajista. "Työaikaan, potilastietoihin ja toiminnanohjaukseen liittyviä sekä muita vastaavia järjestelmiä käytetään vaihtelevasti.
 - Eniten käytetään asiakas-/potilastietojärjestelmiä, yli 80% vastaajista.
 - Toiminnanohjausjärjestelmä on yleisimmin käytössä kotihoidossa.
- Tietokoneiden ja puhelinten osalta pöytätietokoneet ovat yleisesti käytössä (82%), kannettavaa tietokonetta käyttää 36 % vastaajista. Älypuhelin on käytössä 62% vastaajista.
 - Suurin osa kotihoidossa työskentelevistä (96%) ilmoittaa käyttävänsä älypuhelin työssään ja ero on suuri verrattuna muihin toimipaikkoihin. Sen sijaan kannettavaa tietokonetta ja muuta matkapuhelinta käytetään kotihoidossa muita toimipaikkoja vähemmän.

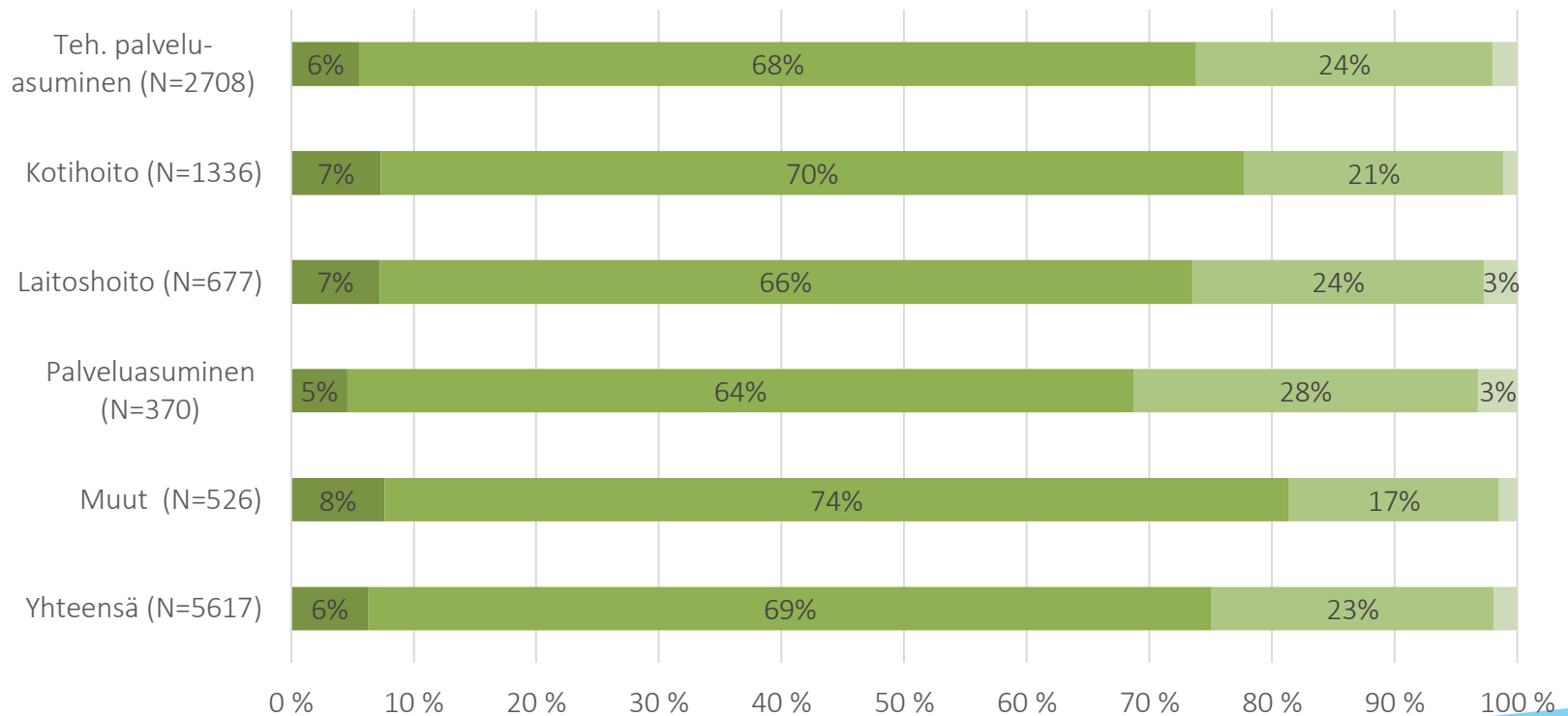
Havaintoja

- Perinteisiä potilas-/asiakasturvaan ja valvontaan liittyviä laitteita (esim. turvapuhelin, turvaranneke) on käytössä monipuolisesti.
- Pikaviestintäsovelluksia ja etäyhteysteknologiaa käyttää työssä noin viidennes (19%) vastaajista. Etähoito/etähoivateknologiaa käyttää kotihoidossa 15% vastaajista.
- Suurin osa vastaajista (62%) arvioi käyttävänsä teknologiaa työssään noin neljäsosan työajasta. Kotihoidon vastaajista noin neljännes (23%) ilmoittaa käyttävänsä teknologiaa koko tai lähes koko työaikana.
- Yleisesti näyttää sille, että kotihoito eroaa muista toimipaikoista työssä käytettävän teknologian suhteen. Teknologian käyttö näyttää olevan muita toimipaikkoja monipuolisempaa.

Arviot omasta digiosaamisesta

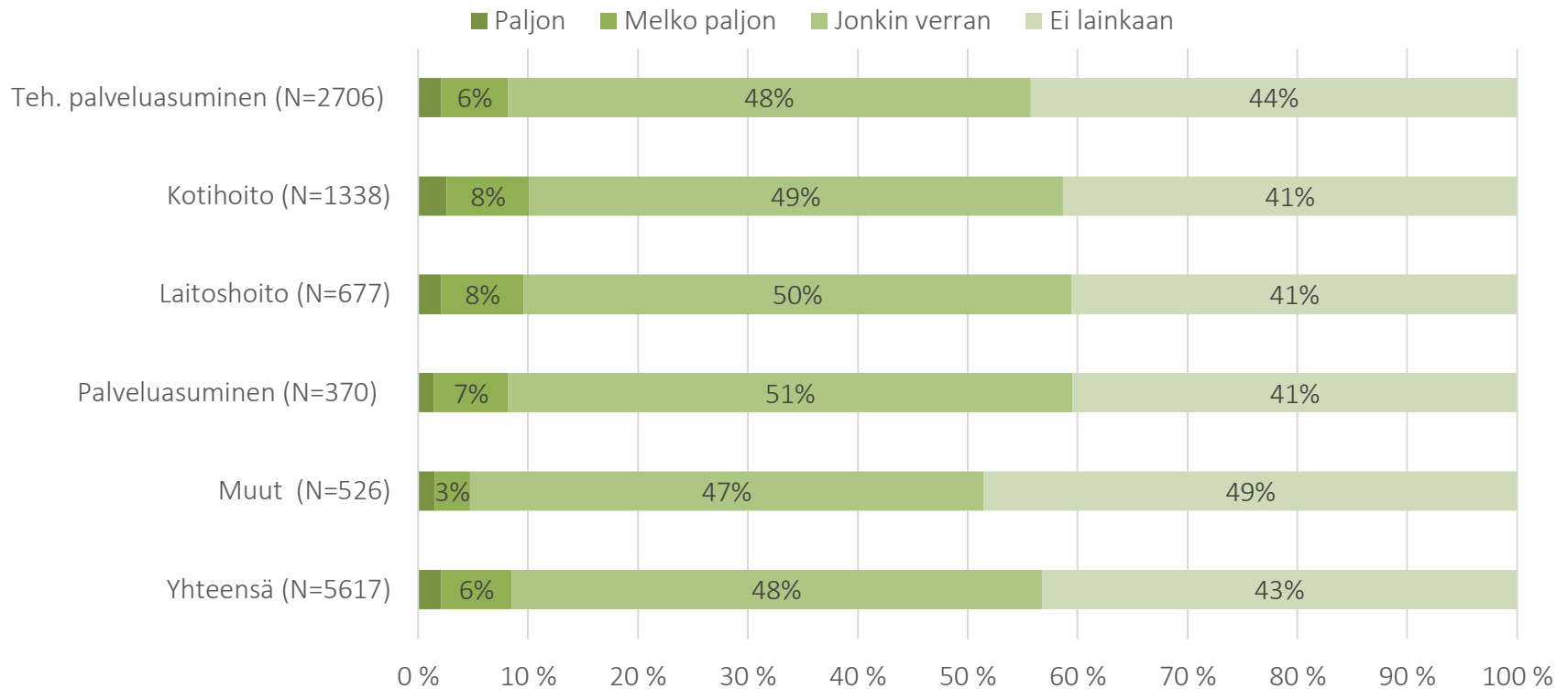
Mikä kuvaus näistä mielestäsi kuvaa parhaiten sinua ja digiosaamistasi työssäsi?

■ Digiekspertti
 ■ Perusosaaja
 ■ Selviytyjä
 ■ Putoaja

Arviot omasta digiosaamisesta

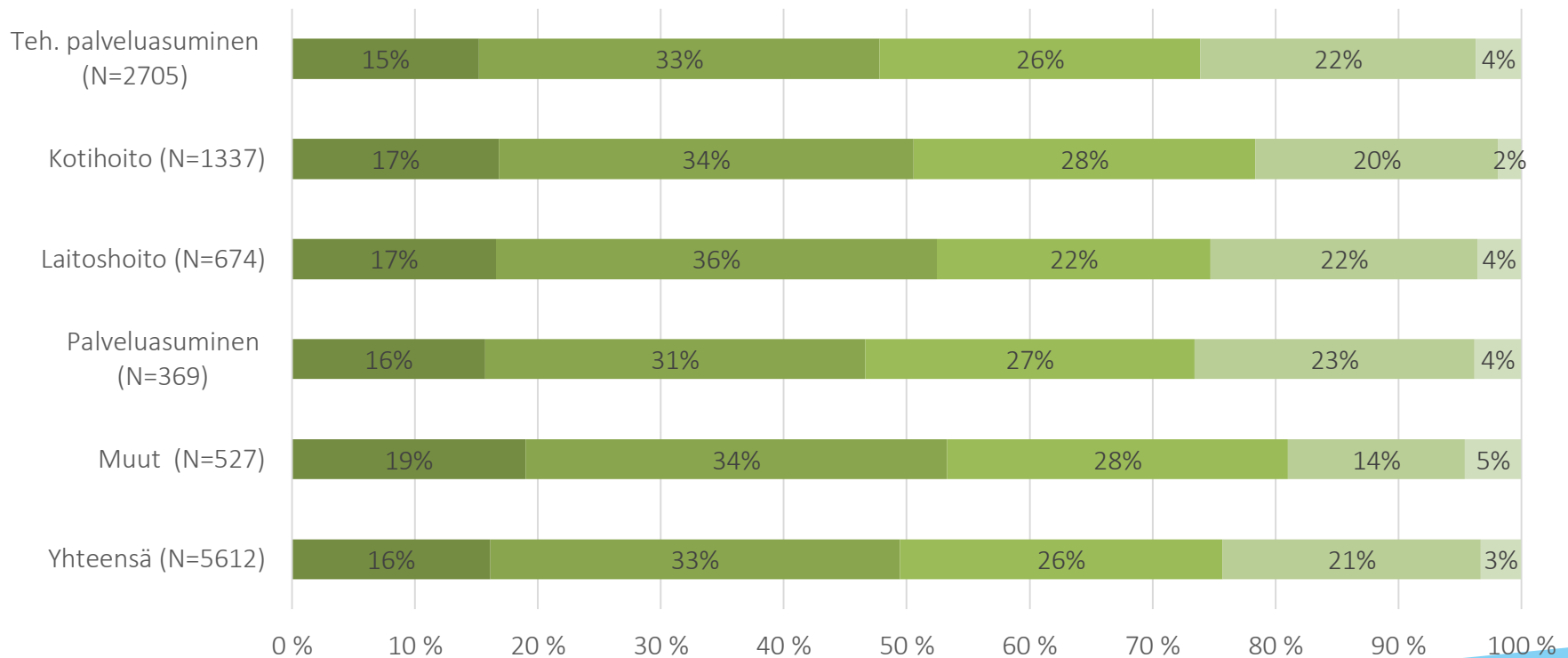
Hidastaako omien tietoteknisten tai digitaitojesi riittämättömyys työtehtäviesi suorittamista?

Tuki teknologian käytössä

Saatko tukea työhösi liittyvän tietotekniikan, tietojärjestelmien, laitteiden tai sovellusten käytössä?

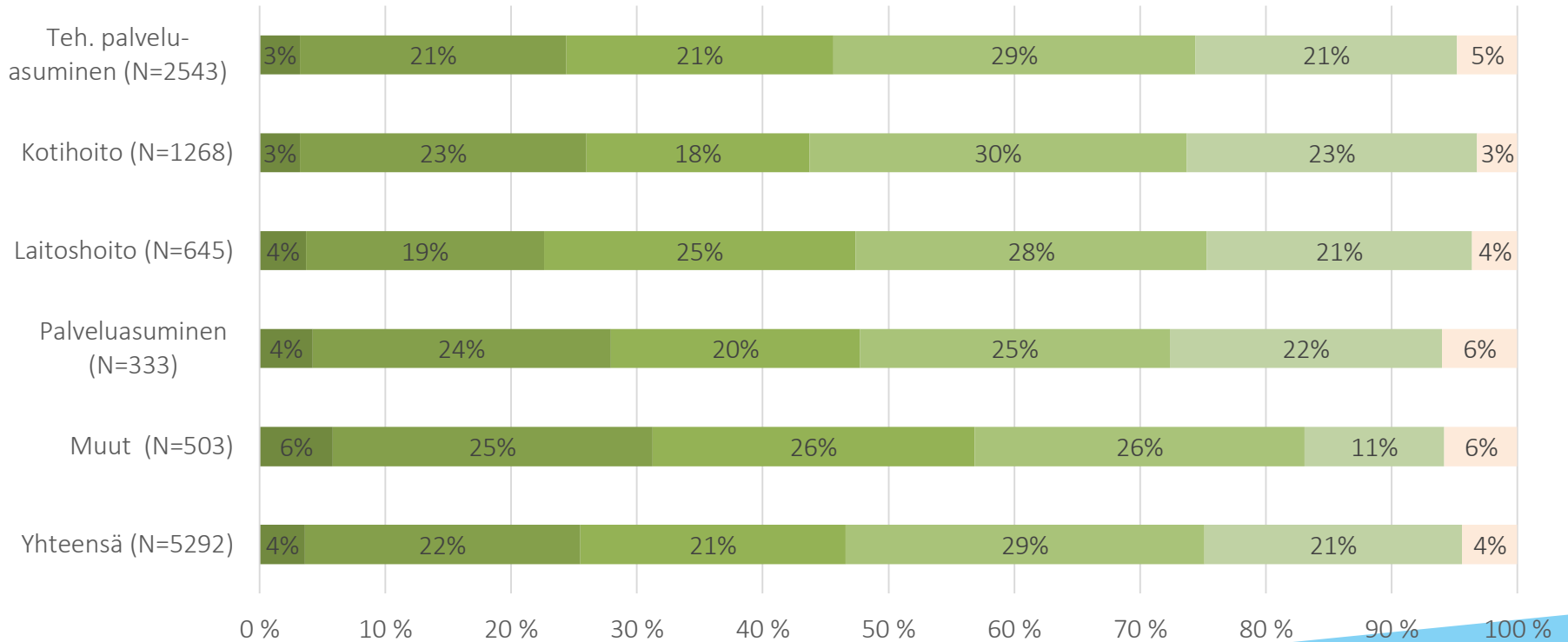
■ Aivan riittävästi
 ■ Lähes riittävästi
 ■ Hieman liian vähän
 ■ Aivan liian vähän
 ■ En ole tarvinnut

Teknologian vaikutus työhön

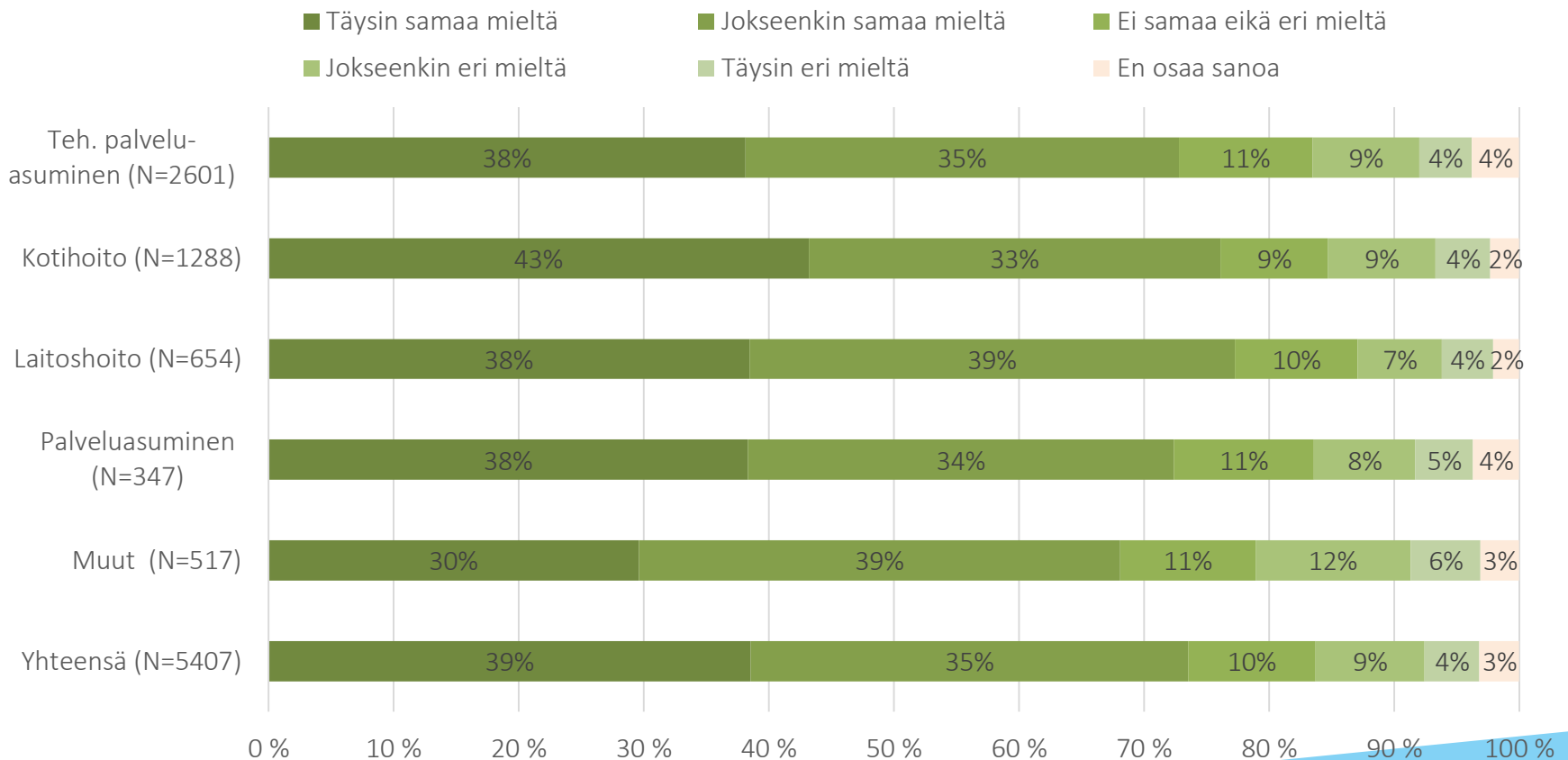
Vanhustyön teknologisoitumisen myötä:
mahdollisuudet tehdä työ hyvin ovat parantuneet

■ Täysin samaa mieltä
 ■ Jokseenkin samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Jokseenkin eri mieltä
 ■ Täysin eri mieltä
 ■ En osaa sanoa

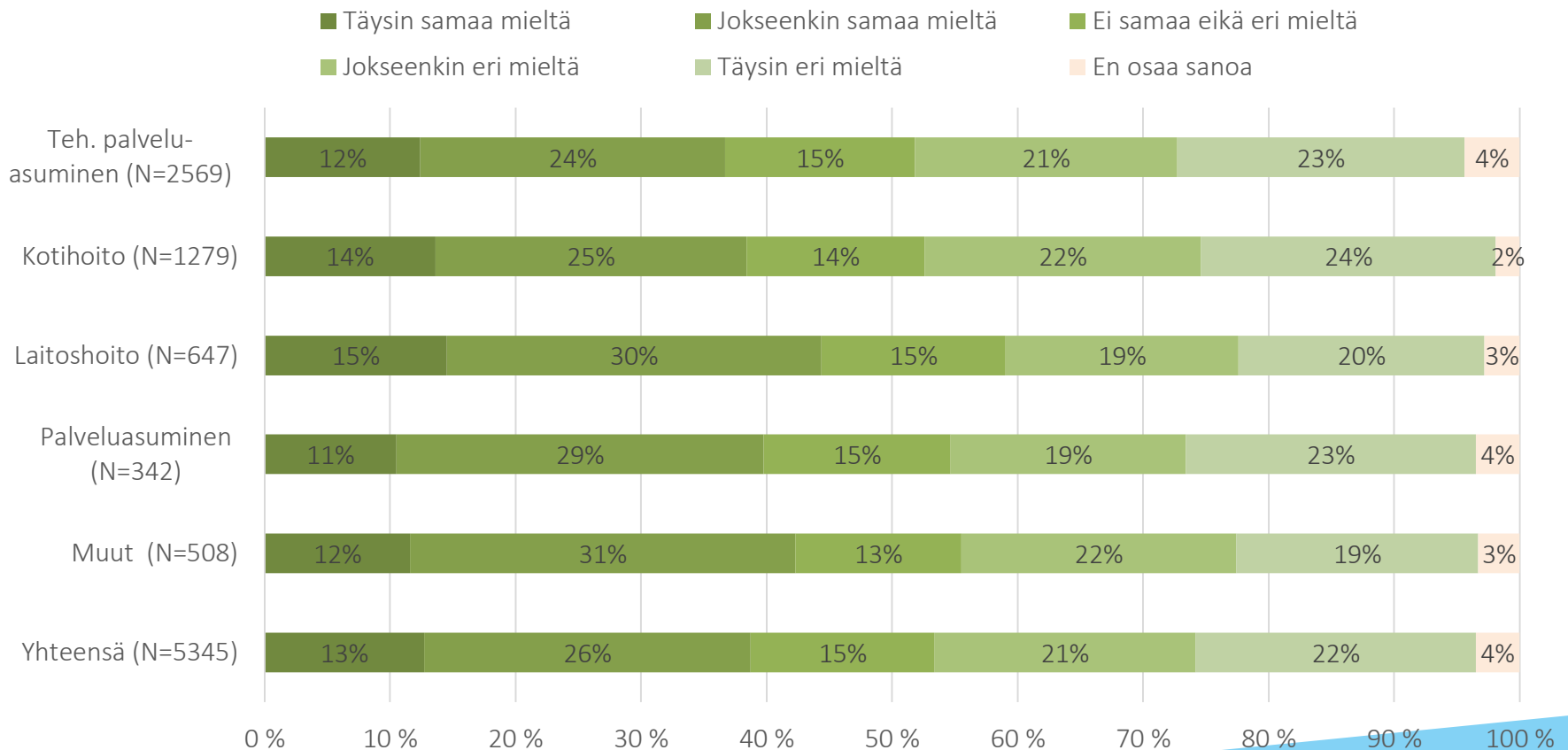
Teknologian vaikutus työhön

Vanhustyön teknologisoitumisen myötä:
työmäärä on kasvanut

Teknologian vaikutus työhön

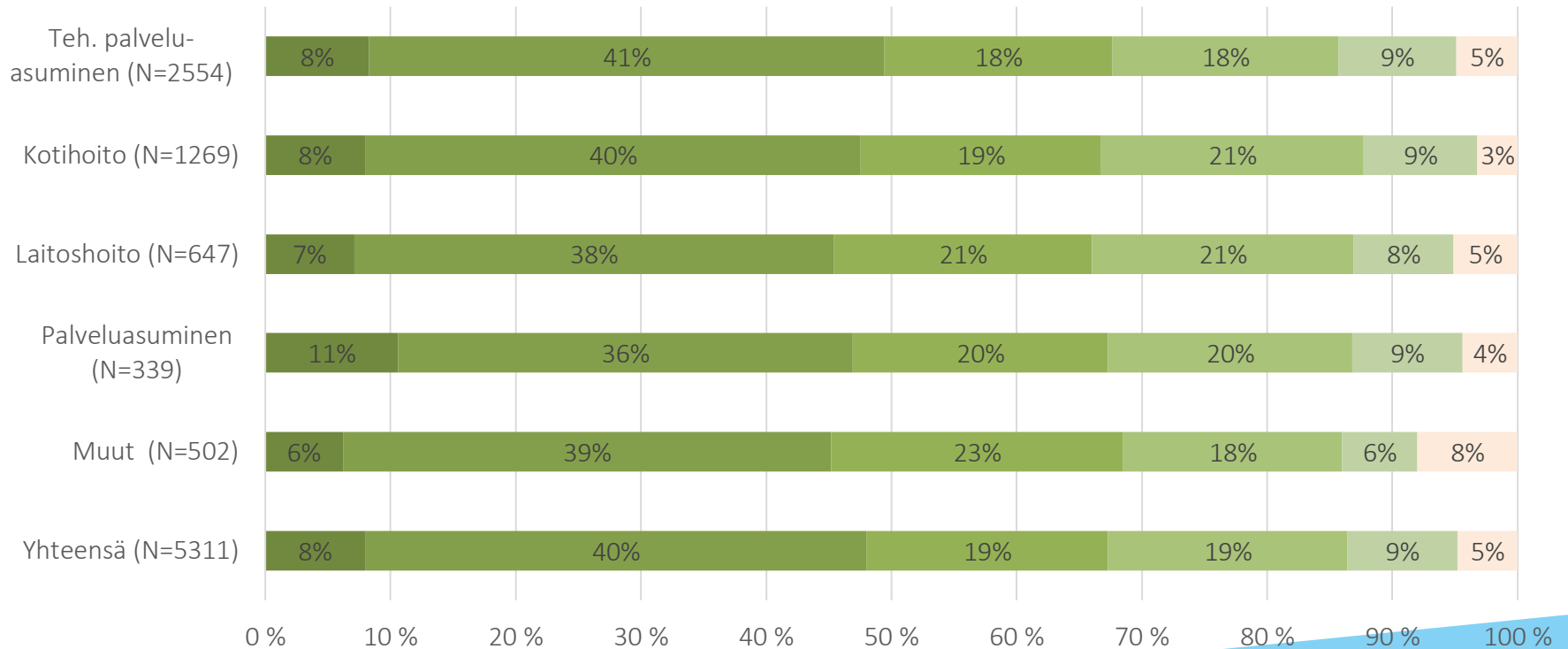
Vanhustyön teknologisoitumisen myötä:
kasvokkainen asiakaskontakti on vähentynyt

Teknologian vaikutus työhön

Vanhustyön teknologisoitumisen myötä:
työ on turvallisempaa asiakkaiden kannalta

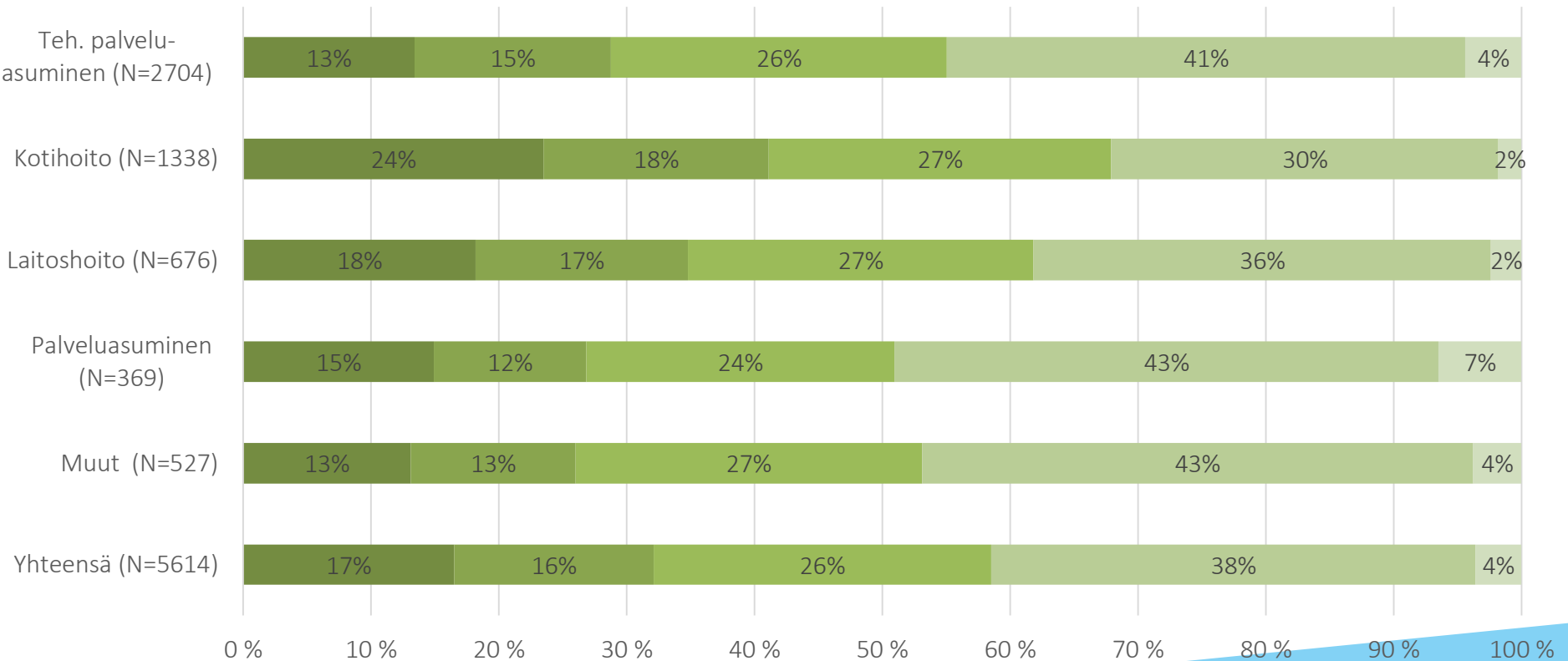
■ Täysin samaa mieltä
 ■ Jokseenkin samaa mieltä
 ■ Ei samaa eikä eri mieltä
■ Jokseenkin eri mieltä
 ■ Täysin eri mieltä
 ■ En osaa sanoa

Teknologiset häiriöt

Joudutko odottelemaan työn aloittamista tai keskeyttämään työskentelysi järjestelmien tai sovellusten hitauden tai toimintahäiriöiden vuoksi?

■ Useita kertoja päivässä ■ Noin kerran päivässä ■ Vähintään kerran viikossa ■ Harvemmin ■ En koskaan

Havaintoja

- Suurin osa vastaajista (69%) arvioi oman digiosaamisensa perusosaajan tasolle, noin neljännes (23%) arvioi itsensä selviytyjiksi. Noin puolet (48%) arvioi, että omien digitaitojen riittämättömyys hidastaa työtehtävien suorittamista jonkin verran ja 43% ei katso niiden hidastavan lainkaan.
- Digituen arvioinnin osuudet ovat lähes saman suuruisia 'riittävästi' ja 'ei riittävästi' -vastanneiden välillä. Vajaa puolet (47%) arvioi, että ei saa riittävästi digitukea.
- Kysyttäessä mielipiteitä vanhuspalveluiden teknologisoitumisesta:
 - Noin puolet vastaajista on eri mieltä väitteestä, jonka mukaan teknologia parantaa mahdollisuuksia tehdä työ hyvin. Noin neljännes arvioi mahdollisuuksien parantuneen ainakin jokseenkin.
 - työmäärän arvioi kasvaneen 73% vastaajista.
 - kasvokkaisen asiakaskontaktin vähentymisen osalta mielipiteet jakautuvat tasaisemmin sekä eri mieltä että samaa mieltä olevien välillä.
 - valtaosa vastaajista ajattelee teknologian lisäävän asiakkaiden turvallisuutta.
- Yli puolet (56%) arvioi kärsivänsä työn keskeytymisestä tai työn aloittamisen hitaudesta teknologian toimintahäiriöiden vuoksi ainakin kerran viikossa ja lähes kolmannes vähintään kerran päivässä. Kotihoidossa häiriöitä koetaan esiintyvän hieman muita toimipaikkoja enemmän.
- Toimipaikoittain tarkasteltuna teknologiaan liittyvissä mielipiteissä ei juuri ole eroja.

YHTEENVETO

- Tässä raportissa esiteltiin kyselyaineistoa ja sen alustavia havaintoja. Esitettyjen jakaumien perusteella ei voida esittää vielä kyselytutkimuksen varsinaisia tuloksia ja johtopäätöksiä, tämä vaatii täsmällisempää analyysiä ja havaintojen suhteuttamista mm. vastaajien taustatekijöihin.
- Alustavien havaintojen perusteella voidaan kuitenkin todeta, että teknologia kuuluu vahvasti vanhus- ja hoiva-/hoitotyöhön ja että teknologia näkyy työssä eri tavoin. Nyt havaittuja eroja, yhtäläisyyksiä, sekä niiden yhteyttä muihin tutkittuihin tekijöihin selvitetään tarkentavissa analyyseissa.
- Tähän kyselytutkimukseen perustuvat julkaisut tullaan julkaisemaan Jyväskylän yliopiston sivuilla (<https://jyx.jyu.fi/>) sekä [Ikääntymisen ja hoivan tutkimuksen huippuyksikön sivuilla](#).

Yhteystiedot

Lisätietoja kyselytutkimuksesta:

Joonas Karhinen

joonas.p.karhinen@jyu.fi

Tohtorikoulutettava

Tutkimusryhmän jäsen

Sakari Taipale

sakari.taipale@jyu.fi

Apulaisprofessori

Tutkimusryhmän johtaja